

НАСТАВА

Невена ПЕТКОВСКА

НАСТАВНАТА ТЕХНИКА “ОД РАЗМИСЛУВАЊЕ ДО СОЗНАНИЕ” УПОТРЕБЕНА ВО НАСТАВАТА ПО ИСТОРИЈА

Работејќи во паралелка, се соочуваме со триесеттина различни ученици според темпото на учење, резонирање и на размислување. Кај некои тоа темпо е побрзо, а кај некои поспоро.

Исто се случува и во процесот на учење, некој побрзо ги разбира работите, некој поспоро, некому му треба дополнително објаснување, некому не, но најбитно е работите да се разберат т.е. да се осознаат. А најсигурниот начин да се осознаат одредени работи како што прилега е сфаќањето на оној што ги наведува учениците со нивните лични размислувања да дојдат до одредени заклучоци-сознанија. Ако ги натераме учениците да размислуваат ,сами да донесуваат заклучоци, всушност, сме им ја направиле најголемата услуга. Заклучоците некогаш ќе бидат точни, некогаш неточни, но тоа е помалку важно-важно е тоа што тие се нивни лични заклучоци, нивни лични размислувања. Ако, пак, ние-наставниците, ги насочиме правилно нивните размислувања, тогаш имаме полн погодок.

Покрај тоа, секој од тие ученици не може да размислува и да дава одговори во исто темпо. Спорите ученици се губат, им треба повеќе време, а побрзите се досадуваат, чекајќи ги преостанатите да го кажат нивното мислење така што губиме драгоцено време. Како да се избалансира сето ова-секој да размислува и да заклучува т.е. да учи и да осознава со неговото темпо и способности?-секако, применувајќи индивидуална настава во која наставникот и ученикот ќе комуницираат преку пишаниот збор. Во неа поимите, заклучоците, дефинициите, доказите, не се усвојуваат во готов вид (за да се запомнат со повеќе повторување)-како во наше време-туку се стекнуваат со сопствено заклучување, а со тоа и со творечко применување. Се разбира, помнењето и овде не е исклучено, но разликата е во тоа што се помни она што е стекнато активно-со својот разум, а не она што е усвоено рецептивно.

Учениците се поттикнуваат на одредено однесување и тоа свесно, оптимално, интелектуализирано и креативно. Им се пласираат одредени ситуации кои поттикнуваат на правилно расудување и на повратни информации кои го зајакнуваат тоа расудување и неговите производи. Овие ситуации треба да го натераат ученикот навистина да мисли, а не да се однесува како да мисли. Значи, станува збор за учење со размислување. Во ваквата настава не е важно ученикот само да ги даде саканите одговори, туку поважно е тие да бидат резултат на креативни умствени напори. Во неа ученикот учи и дава одговори бидејќи се убедил дека се точни, а не затоа што некој потврдил.

Ученикот на свој начин стекнува квалитетно знаење и се оспособува за учење со размислување. Дали, пак, тоа ќе се постигне, зависи од начинот на умствените дејства. Би требало секогаш кога е изводливо на секој ученик да му се овозможи наставните содржини да ги обработува со темпо кое му одговара, во обем за кој е дораснат, на ниво на сложеност кој му е достапен и со помош на постапки кои му се најпристапни. При ваквото учење, ученикот навистина работи, главно, самостојно, но тоа не значи дека е сосема препуштен сам на себе т.е. дека никој не го управува процесот на неговото учење. Овде станува збор за индиректно управување од наставникот кој, пак, го подготвува материјалот наменет за ученикот преку прашања, проблем-ситуации и сл. Ништо не направил наставникот ако на учениците им зададе задача да ја прочитаат лекцијата од учебникот и да одговорот на одредени прашања (дадени во учебникот или од наставникот).

Така нема да се поттикне размислувањето, туку наместо од наставникот, учениците ги добиваат информациите од учебникот и друга додатна литература. Разликата е во тоа што наместо да слушаат, учениците читаат. Но, ако на учениците им се дадат прецизно одбрани прашања, одредени задолженија или активности, тогаш станува збор за нешто друго. Во таков случај доаѓа до израз креативноста на наставникот кој навистина треба да вложи поголем труд за да ги добие очекуваните резултати. Така, со оглед на големата ефикасност при овој начин на учење, задоволството е двострано: задоволни се и ученикот и наставникот, бидејќи ученикот секогаш и благовремено е известен за резултатите од неговата работа, а наставникот успеал прецизно да ги измери создајбите на учениците.

По секој одговор (на задачите или на прашањата во секој дел) тој-ученикот, знае на што е, па или оди понатаму или коригира. Ваквата информираност не само што претставува најефикасен работен стимул, туку ги оневозможува празнините во стекнатите знаења, бидејќи на следните делови преминува откако успешно ќе ги совлада претходните. Овој начин на работа исто така го осамостојува ученикот, упатувајќи го на самостојно разработување на наставниот

материјал. Ова учење е учење засновано на постојана активност, каде што учењето со примена на стекнатите знаења во решавање на низа задачи овозможува секое од тие знаења да добие одредена практична потврда. И, конечно, она што е најважно, ученикот учи со свое лично темпо кое само нему му одговара.

Што се однесува до наставникот-успева да ги активира т. е. да ги мотивира и да ги поттикне сите ученици, истовремено следејќи ја нивната работа, може секому да му посвети време (за оние што е потребно-и повеќе) а работната атмосфера е на високо ниво. Но, за да биде ваквото учење успешно, ние како наставници треба точно да знаеме што е она што го очекуваме од учениците, доаѓајќи до тоа со точни и прецизно формулирани прашања и задачи. За да се направи еден ваков час, во почетокот се потребни можеби повеќе обиди, но со упорност и воочување на текот на часот, доаѓаме до одредени сознанија, така што со тек на време можеме да дојдеме до искуство и до леснотија во подготовката. Сепак, да конкретизираме: наставната содржина ја делиме на неколку делови (во зависност од содржината); за секој дел даваме одредени прашања и задачи за кои следува некој заклучок; потоа, од неколку заклучоци се извлекува заеднички и.т.н. Сите тие прашања или задачи се поврзани со она што е претходно учено т.е. совладано. Ако при одговарањето, некој од учениците заглави, тука е наставникот со дополнителни потпрашања и насоки.

Историјата како предмет дава можности учениците самите да дојдат до некои поголеми сознанија и заклучоци преку употреба на разни техники за самоучење, при што воедно ги прошируваат и своите знаења.

Една од техниките е методот И.Н.С.Е.Р.Т. кој претставува средство за следење на разбраното. Од страна на наставникот на учениците им се даваат упатства или Чекори на техниката каде што тие можат да работат во парови, во групи или на ниво на паралелка во зависност од наставната единица и во зависност од предзнаењата.

Првиот чекор е преку бура на идеи (браинсторминг) да ги споделат нивните сознанија за содржината. Откако ќе заврши оваа постапка, тие добиваат дополнителни текстови и се користат со текстот од учебникот, при што со читање на текстот ставаат и знаци, и тоа:

✓ потврден знак, ако со прочитаното се потврдува она што предходно се знаело или се мислело дека се знае

– минус, доколку некои информации, кои се прочитани, се контрадикторни или се разликуваат од она што предходно се знаело или се мислело дека се знае.

+ плус, доколку некои од информациите се нови.

? прашалник, до колку се дојде до информации кои збунуваат или ако има потреба да се научи нешто повеќе.

√	—	+	?

Кирил умира во Рим Кирил и Методиј се од Солун Јасоздале Азбуката Наречена е Глаголица Има 38 букви Потоа се нарекува Кирилица според Кирил Создадена е 855год. Биле учители Биле мисионери Татко Лав мајка Марија Негови ученици биле Климент и Наум кој ја продолжиле учителската и мисионерска дејност на Кирил И Методиј	Зошто бил наречен филозоф, не само поради тоа што предавал Филозофија	Методиј завршува Висока воена школа, а Кирил Висока научна школа во Цариград - Имале неколку мисионерски дејности и тоа Брегалничка, Хазардска Сараценска Моравска Целта е создавање Словенска Азбука Нејзино ширење и вршење проповеди на словенски јазик, како и превод на книги Вршење учителска дејност Кирил умира 869г. Закопан е во црквата Св. Климент-Рим Методиј умира 885г. во Моравија	Каде е сега гробот на Кирил Зошто го добива името Кирил Каде е гробот на Методиј
--	--	---	---

Преку свое размислување ученикот доаѓа до сознанија кои ќе го натераат да сфати дека создавањето е најважната животна преокупација во човековото постоење.

Кога ученикот еднаш ќе сфати дека е вреден да создаде нешто сам, без нечија помош, ќе си се награди самиот себеси со уште поголема сигурност од дотогашната. Помислата дека еднаш сте успеале во нешто ќе ве натера и другпат да се обидете да совладате и некој друг предизвик.